

פרשת מקץ

אחריות וערבות

בפרשתנו מוצגת תכונה מרשימה של יהודה: **אחריות**. יהודה נוהג באומץ רב ונוטל על עצמו אחריות כבדה – להיות ערב לחייו של אחיו – וזאת על מנת להציל את המשפחה כולה מרעב. ידוע כי ילדים (וגם מבוגרים) הנקלעים למצבים קשים כגון: תאונות דרכים או פיגועים, מגלים לא פעם אחריות המפתיעה גם אותם עצמם. אולם מעבר לאירועים כאלה, יש לאחריות מקום חשוב בחיי היום יום שלנו: אנו מצפים מילד לגלות אחריות לגבי חובותיו הקבועות: קימה בבוקר בזמן, צחצוח שיניים, יציאה לבית הספר בזמן וכדומה. מעבר לחובות הקבועות, מזמנים חיי היום יום אירועים שונים שגם בהם אנו מצפים מהילד לנהוג באחריות: במקרה של איחור בהגעה הביתה – להודיע להורים הדואגים. במקרה של השאלת חפץ מחבר – לשמור עליו ולהחזירו וכדומה. התנהגות אחראית בחיי היום יום מייצרת חיים מאורגנים ורגועים עבור הילד והסובבים אותו. אנו משתדלים לחנך את הילדים לאחריות אישית ואף לאחריות כלפי חברים, כלפי הקבוצה ואפילו כלפי כדור הארץ והדורות הבאים. אחריות היא רגש המתבסס בין השאר על תשומת לב ורגישות לזולת, לעיתים נדרש גם לא מעט אומץ, אך מעל לכל רגש הרצון לנהוג באחריות והרצון לדאוג לאחר הם שיכוונו את הילד לקחת אחריות ולעמוד בה.

במדור מכתבים מחידקל

במדור זה עולה השבוע בעיה מוכרת; אדם לוקח אחריות ועושה כמיטב יכולתו, אך מסיבות שונות, בסופו של דבר, מה שהבטיח לשמור עליו לא נשמר. השאלה הנשאלת במקרים כאלו היא: מהו גבול האחריות של האדם? האם הוא צריך לנסות לקחת בחשבון את כל האפשרויות? עד היכן? – כדאי לשים לב כי הגזמה בתחום זה עלולה להגביל ולסרס אדם מליטול כל אחריות שהיא! צריך לזכור כי לנו המבוגרים יש עניין שהילדים יקחו על עצמם אחריות והתחייבויות, אין לנו עניין לגדל ילדים חסרי ביטחון החוששים לקחת אחריות "שמא יקרה משהו". לכן יש לדבר על "שביל זהב" מסוים: מצד אחד לקחת אחריות ולעשות הכול כדי לעמוד בה. מצד אחר – גם אם באמת עשינו את כל המאמצים, יתכן שיקרו דברים לא צפויים, ואולי חלק מרעיון לקיחת אחריות הוא לנסות לשער אילו מכשולים עלולים לצוץ וכיצד נוכל לטפל בהם.

מדרש - מפי חכמים

המדרש מציג משל על אנשים היושבים בספינה, הנמשל הוא הקשר והתלות בין היחידים המרכיבים את עם ישראל: כפי שבספינה פגיעה בנקודה אחת היא בעלת השלכה לספינה כולה, כך גם אם אחד מישראל חוטא זה משפיע על כל העם. משלים דומים בעלי מסר דומה במסורת היהודית, מציגים את הקבוצה כאיברים שונים של אדם אחד – האחד נפגע והשאר ניזוקים, או ככיפת אבנים שהוצאת אבן אחת ממוטטת את כל המבנה.

הצעה לפעילות:

כתבו משל דומה שבו אדם עושה פעולה שכביכול פוגעת רק בו אך למעשה פוגעת בסביבה. שימרו על פורמט המשל:
פתיחה: **משל** ל... (דוגמה: **משל** לאדם הכורת עץ ביער)
הצגת ה**נמשל**: כך... (דוגמה: כמו שבמשל .... כך בכיתה שלנו: גם אם תלמיד זורק רק נייר אחד על הרצפה...).

מה בפרשה

🌀 **יוסף עולה לגדולה** – פרעה חלם שני חלומות ולא מצא להם פותר, ואז זכר שר המשקים את יוסף. הוא סיפר לפרעה על יוסף ופרעה שלח לקרוא לו. יוסף פתר את חלומותיו של פרעה ויעץ לו כיצד להינצל משנות הרעב שיבואו. פרעה שם את יוסף על כל ארץ מצרים. וכך בשנות השובע הכין יוסף מזון ובשנות הרעב מכר למצרים את הבר שאגר באסמים.

🌀 **יוסף ואחיו נפגשים במצרים** – בעקבות הרעב ירדו בני יעקב למצרים, אבל לא הכירו את יוסף. יוסף העמיד פנים שהוא חושד בהם בריגול ודרש את בנימין. לפני שעזב הניח גביע זהב באמתחתו והאשים אותו בגניבה. הוא פסק שהגנב יישאר אצלו כעבד.